

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 24.06.2022

Vår ref.: 202118565-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Godkjenning av retningslinjer for systemansvarsforskriften §§ 6, 8b, 9, 13, 14, 17 og 20

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) godkjenner Statnett SF som systemansvarlig (Statnett) sine retningslinjer til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (systemansvarsforskriften) §§ 6, 8b, 9, 13, 14, 17 og 20 med vilkår om endring.

RME viser til Statnetts oversendelse av forslag til retningslinjer for utøvelse av systemansvaret. Vi fikk oversendt forslag til godkjenning 1. april 2022. I henhold til systemansvarsforskriften § 28a første ledd skal retningslinjene med tilhørende vedlegg godkjennes av RME før de er gjeldene. Statnett hadde forslag til retningslinjer og vedlegg på høring fra 1. desember 2021 til 1. mars 2022.

Høringsinnspill

Systemansvarlig fikk gjennom høringen innspill fra seks aktører på de foreslåtte retningslinjene, og har gjort noen justeringer som følge av tilbakemeldingene fra bransjen.

Til det nye kravet om periodeskift i retningslinjene til § 8b, ga aktørene tilbakemelding om at det bør legges til unntak fra kravet ved utilgjengelighet grunnet vedlikehold eller andre tekniske forhold. Det ble også gitt tilbakemelding om at det er mer hensiktsmessig at kravet om periodeskift gjelder på stasjonsnivå i stedet for på stasjonsgruppenivå. Systemansvarlig oppdaterte retningslinjene i henhold til innspillene.

Systemansvarlig mottok tilbakemeldinger på endringer i retningslinjeteksten til § 17 første ledd som ble godkjent av RME 07. juli 2021. I tidligere retningslinjer til § 17 første ledd var det beskrevet at konsesjonær selv måtte ta vurderingen om en driftsstans påvirket andre konsesjonærer, og at det ved tvil ble anbefalt å rapportere driftsstansen til systemansvarlig. I godkjenningsbrev av 26. juni 2020 ga RME tilbakemelding om at denne praktiseringen var uklar. RME ba systemansvarlig tydeliggjøre praktiseringen og endre den ved neste gjennomgang av retningslinjene. I retningslinjene som ble godkjent 07. juli 2021 var teksten endret til å presisere at alle driftsstanser i nett med spenning 110 kV og høyere skal rapporteres til systemansvarlig. To aktører kommenterte i høringen at de mener det

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

ikke alltid er slik at driftsstanser i nett med spenning 110 kV og høyere vil påvirke andre konsesjonærer. Retningslinjeteksten går da lengre enn forskriften, påpekte en av aktørene. Forskriften § 17 sier at *«Ved behov for driftsstanser i regional- og transmisjonsnettet og tilknyttede produksjonsenheter, som kan påvirke andre konsesjonærer, skal konsesjonær rapportere plan for driftsstans til systemansvarlig»*. RME viser videre til at systemansvarlig har vurdert at driftsstanser i nett med spenning 110 kV og høyere vil påvirke andre konsesjonærer, herunder systemansvarlig. Basert på systemansvarliges vurdering, og vårt krav om at praktiseringen måtte tydeliggjøres, mener vi retningslinjene til § 17 første ledd er hensiktsmessig beskrevet og i tråd med forskriften.

RMEs vurdering

RMEs vurdering er at forslaget til retningslinjer bidrar til en transparent og forutsigbar utøvelse av systemansvaret. Systemansvarlig har utarbeidet forslag til retningslinjer, hatt det på høring i bransjen og vurdert høringsinnspill fra aktørene. Innholdet i retningslinjene utvikles over tid og skal hele tiden ha som formål å bidra til transparens og forutsigbarhet for aktørene. Vi mener at systemansvarlig sitt forslag til retningslinjer er i tråd med dette formålet.

RME godkjenner Statnett som systemansvarlig sitt forslag til retningslinjer, men med forbehold om at systemansvarlig justerer retningslinjene til §§ 6, 8b, 9, 13, 14 og 17 i henhold til kommentarene som følger under.

§ 6. Fastsettelse av handelskapasitet

I det nye avsnittet som beskriver fordeling av kapasitetsreduksjoner mener RME at systemansvarlig bør være mer bevisst i bruken av ordet «vil». Ordet «vil» kan tolkes til «ønsker». For å tydeliggjøre plikten mener RME det er en mer presis formulering å erstatte «vil» med «skal» i dette avsnittet. RME ber systemansvarlig oppdatere avsnittet i henhold til vår kommentar før retningslinjene publiseres.

Videre skriver systemansvarlig i avsnittet at *«Dersom en nettbegrensning kan løses gjennom redusert handelskapasitet på flere enn én forbindelse, vil systemansvarlig gjøre en samfunnsøkonomisk vurdering av forventet kostnad av en slik reduksjon per forbindelse.»*

RME forstår det slik at med «nettbegrensning» i det nye avsnittet pekes det på eksemplene som er listet opp i avsnittet over. Dette kommer ikke tydelig frem slik det står skrevet. RME ber Statnett gjøre nødvendige justeringer for å skape bedre sammenheng mellom de to avsnittene før retningslinjene publiseres.

§ 8b. Planlegging av effektregulering

Budattributtet periodeskift er ikke beskrevet i den oppdaterte retningslinjeteksten til § 8b. RME ber systemansvarlig oppdatere teksten til første ledd med beskrivelse eller henvisning til beskrivelse av budattributtet periodeskift før retningslinjene publiseres.

RME viser til avsnittet *«Prising av periodeskift»*. Det er en god praksis at i de tilfeller der systemansvarlig skal betale aktørene for plikter som pålegges, skal retningslinjene beskrive prinsippene for hvordan dette beløpet beregnes. Videre påpeker vi at påslaget på 3 EUR/MWh ikke skal presiseres i retningslinjene. Prising av periodeskift etter § 8b skal

begrunnes og fastsettes i vedtak om betaling, jf. § 27. Vi ber systemansvarlig oppdatere retningslinjeteksten til § 8b i henhold til vår tilbakemelding før publisering.

Vi viser til e-post av 21. juni 2022 der Statnett informerer om at prising av periodeskift er omtalt feil i bakgrunn og begrunnelsesteksten i høringen. Videre i e-posten påpeker Statnett at setningen «*Periodeskift vil prises til gunstigste pris av budpris pluss 3 EUR/MWh og mFRR-pris*» i retningslinjeteksten, er upresis. Statnett skriver i e-posten at «*Denne formuleringen er noe upresis og skal forstås slik at budprisen justeres med 3 EUR/MWh i den retningen som er mest gunstig for aktøren.*» Vi ber systemansvarlig oppdatere teksten ved neste anledning, slik at formuleringen om prising av periodeskift blir presis. Systemansvarlig må her fortsatt ta høyde for vår kommentar i avsnittet over.

§ 9. Regulerstyrke og effektreserve

Vilkår for tilbud, aksept, rapportering og avregning i markedet for raske effektreserver (FFR)

I vilkårene for FFR har systemansvarlig lagt til en opsjon som sier at leverandørene av FFR kan oppgi i sine bud for sesongen om de også har mulighet til å levere FFR utenfor sesong. Systemansvarlig foreslår å prise levert FFR etter sesong til markedsprisen for kontrakten FFR Flex.

Systemansvarsforskriften § 4 beskriver prinsipper for utøvelsen av systemansvaret. Bokstav c) sier at systemansvarlig skal «*utvikle markedsløsninger som bidrar til å sikre en effektiv utvikling og utnyttelse av kraftsystemet.*». I e-post av 13. mai 2022 bad RME Statnett om en skriftlig redegjørelse for alternative løsninger for prissetting av FFR etter sesong, innenfor den valgte opsjonsløsningen. Basert på Statnetts tilbakemelding på henvendelsen er det RMEs oppfatning at det finnes mer effektive alternativer enn den løsningen som er foreslått. En alternativ løsning vil kunne gi lavere kostander for samfunnet, og RME mener derfor en annen prissetting vil sikre en mer effektiv utnyttelse av kraftsystemet. RME ber derfor systemansvarlig vurdere å endre vilkårene for FFR ved neste anledning med hensyn til prissetting av FFR etter sesong, for å ivareta prinsippene for utøvelsen av systemansvaret i henhold til § 4.

§ 13. Tvangsmessing utkobling av forbruk

I avsnittet «*Frister og kriterier for innrapportering av TUF-plan*» er det i første kulepunkt oppgitt datoen 01.01.2021 som frist for at alle konsesjonærer skal melde oppdatert TUF-plan via Fosweb. Dersom denne fristen er utdatert og skal oppdateres, ber vi systemansvarlig gjøre dette ved neste anledning. Hvis fristen skal gjentas hvert år bør systemansvarlig vurdere om fristen kan oppgis uten årstall.

I retningslinjene til første ledd ber vi systemansvarlig være mer bevisst i bruken av ordet «skal» versus «bør». For eksempel skriver dere i andre kulepunkt under avsnittet «*Innhold og format for TUF-plan*» at «*Planen skal inneholde en trinnvis prioritert utkoblingsrekkefølge som omfatter 100% av forbruk til egne sluttbrukere.*» I neste setning står det «*Planen bør beskrive trinnvis utkobling av forbruk, ved utkobling av avganger i transformatorstasjoner ...*». Vi ber dere gå igjennom retningslinjeteksten til første ledd med hensyn på at det skal komme tydelig frem hvilken informasjon TUF-planen skal inneholde, og hvilke plikter

konsesjonærene har i forbindelse med § 13 første ledd. RME ber Statnett endre retningslinjene ved neste anledning.

§ 14. Fastsettelse og oppfølging av funksjonalitet i anlegg i kraftsystemet

Veileder for hvilke tiltak som er søknadspliktige iht. fos § 14

I tabellen under overskriften «*Produksjonsanlegg – Vannkraft*» er det angitt «*Ja**, dersom ≥ 10 MW eller vesentlig betydning». I neste kolonne for merknader er det ikke angitt «*» foran teksten i kolonnen. Vi ber systemansvarlig sjekke om det skal være angitt «*» foran teksten i denne kolonnen. Hvis ikke må det spesifiseres hvilken tekst «*Ja**» viser til. RME ber Statnett justere dette før retningslinjene publiseres.

Nasjonal veileder for funksjonskrav i kraftsystemet

I tabell 6-1 ber vi systemansvarlig sjekke om det skal være oppgitt en verdi i ruten for «*Integrerende dødbånd [%] av måleområde (integrasjonstid 1 sekund)*» og «*Frekvens [Hz]*». Denne ruten står nå tom. Dersom det skal være oppgitt en verdi ber vi Statnett oppdatere veilederen ved neste anledning.

§ 17. Samordning av driftsstanser

I retningslinjene til § 17 femte ledd står det under avsnittet «*Frister for rapportering og behandling av driftsstans*» og kulepunktet «*3 uker – 3 mnd før utkoblingsdato*» at «*Driftsstanser i regional- og transmisjonsnettet som er koordinert* med alle berørte før innmelding i Fosweb*». RME mener det ikke kommer tydelig frem hvem «*alle berørte*» er i denne setningen. Vi ber systemansvarlig presisere dette i retningslinjene til § 17 femte ledd ved neste anledning.

RMEs beslutning

RME godkjenner retningslinjene til §§ 6, 8b, 9, 13, 14, 17 og 20 med tilhørende vedlegg, men med forbehold om at Statnett som systemansvarlig oppdaterer retningslinjene i henhold til våre kommentarer ved neste endring av retningslinjene, eller før publisering hvor dette er beskrevet.

Med hilsen

Anette Solheim
Rådgiver

Godkjent av Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste: